

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 615/2025
28.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Гордане Којић, Александра Степановића, Слободана Велисављевића и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Врховног суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Ненада Вељковића, због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 2. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног Ненада Вељковића - адвоката Весне Сталетовић и Душана Лазића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду 18К.бр.177/23 од 09.10.2024. године и Апелационог суда у Београду Кж1 109/25 од 06.03.2025. године, у седници већа одржаној дана 28.05.2025. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног Ненада Вељковића - адвоката Весне Сталетовић и Душана Лазића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду 18К.бр.177/23 од 09.10.2024. године и Апелационог суда у Београду Кж1 109/25 од 06.03.2025. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду 18К.бр.177/23 од 09.10.2024. године окривљени Ненад Вељковић је оглашен кривим због извршења кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 2. КЗ и осуђен је на казну затвора у трајању од 4 (четири) године у коју му се урачунава време проведено у притвору од 11.03.2021. године до 05.10.2021. године. Према окривљеном је изречена мера безбедности одузимање предмета и то опојне дроге хероин нето масе 432,36 грама и опојне дроге амфетамин нето масе 0,24 грама, а која опојна дрога је од окривљеног одузета по потврди о привремено одузетим предметима МУП-а РС од 11.03.2021. године. Окривљени је ослобођен од дужности да надокнади трошкове кривичног поступка и одређено је да исти падају на терет буџетских средстава Вишег суда у Београду.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 109/25 од 06.03.2025. године одбијене су као неосноване жалбе јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Београду и браниоца окривљеног Ненада Вељковића – адвоката Јована Туцовића, па је потврђена пресуда Вишег суда у Београду 18К.бр.177/23 од 09.10.2024. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднели су браниоци окривљеног Ненада Вељковића - адвокати Весна Сталетовић и Душан Лазић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, те да преиначи пресуде Вишег суда у Београду 18К.бр.177/23 од 09.10.2024. године и Апелационог суда у Београду Кж1 109/25 од 06.03.2025. године тако што ће окривљеног Ненада Вељковића ослободити од оптужбе или да укине наведене пресуде и предмет врати на суђење првостепеном суду, који ће поступак одржати пред потпуно измењеним већем.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, браниоци окривљеног Ненада Вељковића у поднетом захтеву истичу да је у доношењу побијане другостепене пресуде Апелационог суда у Београду Кж1 109/25 од 06.03.2025. године као председник већа учествовао судија Растко Поповић који се морао изузети од поступања у предмету, из разлога јер је у овом кривичном предмету претходно два пута, након подизања оптужнице, учествовао у доношењу одлука по жалбама на решења о продужењу притвора према окривљеном и то у доношењу решења Апелационог суда у Београду Кж2 845/21 од 22.04.2021. године и Кж2 1062/21 од 24.05.2021. године. Према наводима захтева, у конкретном случају су испуњени услови за изузеће судије Растка Поповића у поступку мериторног одлучивања по жалбама на првостепену пресуду Вишег суда у Београду 18К.бр.177/23 од 09.10.2024. године из разлога јер по ставу бранилаца одлука о притвору ствара највиши степен предубеђења о постојању релевантног степена сумње да је кривично дело учињено и битно нарушава претпоставку непристрасности судије.

Супротно наводима захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног, по налажењу Врховног суда, не може се прихватити став да свако одлучивање судије о притвору према окривљеном нужно нарушава претпоставку непристрасности тог судије приликом мериторног одлучивања о кривици истог окривљеног. То произилази и из праксе Европског суда за људска права и Уставног суда Србије.

Наиме, према пракси Европског суда за људска права, не може се сматрати да сама чињеница што је судија у кривичном поступку доносио одлуке и пре суђења у поједином предмету, укључујући и одлуке везане за притвор, оправдава страх да тај судија није непристрасан. Оно што је важно су опсег и природа тих одлука (Feu против Аустрије, став 30; Sainte-Marie против Француске, став 32; Nortier против Холандије,

став 33). Када одлуке о продужењу притвора захтевају „врло висок степен јасноће“ у погледу кривице окривљеног, Европски суд за људска права је нашао како може изгледати да је непристрасност дотичних судија подложна сумњи, те да се бојазан подносиоца захтева у том погледу може сматрати објективно оправданом (Hauschildt против Данске, став 49-52).

Из наведеног произилази да, по правилу, учествовање судије у доношењу одлуке о притвору према окривљеном у истом предмету не представља разлог за његово изузеће приликом одлучивања о кривици у односу на истог окривљеног, већ постојање предубеђења као разлога за његово изузеће зависи од тога да ли је приликом одлучивања о притвору судија заузео јасан став о кривици окривљеног или није, дакле, ради се о фактичком питању у сваком конкретном случају.

У конкретном случају, из списка предмета произилази да су кривична већа Апелационог суда у Београду, а у чијем саставу је између осталих судија био и судија Растко Поповић, у наведеним решењима којима је одлучивано о притвору према окривљеном Ненаду Вељковићу, а на која решења се у захтеву позивају браниоци, анализом доступних података утврдила постојање основане сумње да је окривљени Ненад Вељковић извршио кривично дело које му је стављено на терет оптужницом јавног тужиоца, а што је неопходан услов за продужење притвора према окривљеном, те да су кривична већа Апелационог суда у Београду при томе дала разлоге због којих налазе да су испуњени услови за продужење притвора према окривљеном, а што је иначе неопходан садржај сваког решења о продужењу притвора према окривљеном.

Према ставу Европског суда за људска права у предмету Драгојевић против Хрватске (од 15.01.2015. године - представка број 68955/11), сама чињеница да је судија у суђењу већ доносио предпретресне одлуке у предмету, укључујући одлуке везане за притвор, не може оправдати бојазан о његовој непристрасности, већ само посебне околности могу оправдати другачији закључак. Увек је одлучан опсег и природа предпретресних мера које је предузео судија. Надаље, у овој одлуци Европски суд за људска права истиче да питања на која судија мора одговорити при доношењу одлука о продужењу притвора нису иста као она питања која су одлучујућа за правноснажну пресуду. Приликом одлучивања о притвору и доношења других предпретресних одлука те врсте, судија по кратком поступку оцењује доступне податке како би утврдио постоји ли основ за сумњу против окривљеног за извршење кривичног дела, док приликом доношења одлуке на крају суђења мора проценити јесу ли докази који су изнесени и о којима се расправљало пред судом довољни да би окривљеног огласио кривим. Сумња и формално проглашење кривице не могу се третирати као да су истоветни (Jasinski против Пољске, став 55, представка број 30865/96 од 20.12.2005. године).

Дакле, по налажењу Европског суда за људска права, оцена постојања законских услова за продужење притвора, а која укључује и оцену постојања „основане сумње“ о извршењу кривичног дела од стране окривљеног, не може представљати формирање става судије о кривици тог истог окривљеног или казни коју му треба одредити, односно „предубеђење“ судије, како то у захтеву тврде браниоци, а које доводи у сумњу законску претпоставку непристрасности судије.

Примењујући напред наведено на конкретан случај, Врховни суд налази да сама чињеница да је судија Растко Поповић као председник већа које је донело побијану другостепену пресуду Апелационог суда у Београду, којом је потврђена првостепена осуђујућа пресуда, у ранијој фази поступка учествовао у саставу већа у доношењу одлука које су везане за одлучивање о мери притвора према окривљеном, а у ком одлучивању се кривична већа уопште нису бавила питањем кривице окривљеног, по налажењу Врховног суда, не доводи у питање претпоставку непристрасности овог судије код одлучивања о кривици окривљеног Ненада Вељковића, конкретно код доношења побијане другостепене пресуде, због чега побијаном другостепеном пресудом није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, а како се то неосновано тврди у захтеву за заштиту законитости бранилаца.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног у делу у којем указују на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, истицањем да се правноснажна осуђујућа пресуда заснива на незаконито прибављеном доказу и то на записнику о претресању стана и других просторија МУП-а РС ДП ПУ за град Београд ПС Звездара КУ.3415/21 од 11.03.2021. године, а који је требало издвојити из списка предмета. Као разлог незаконитог прибављања наведеног записника о претресању стана и других просторија, браниоци истичу да је исти резултат незаконито спроведене доказне радње претресање стана и других просторија која је од стране полицијских службеника ПС Звездара извршена без наредбе надлежног суда, а за шта по браниоцима у конкретном случају нису били испуњени законски услови прописани одредбом члана 158. ЗКП.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног се не могу прихватити као основани. Ово са разлога јер, супротно наводима бранилаца окривљеног, записник о претресању стана и других просторија МУП-а РС ДП ПС Звездара Одсек за сузбијање криминалитета од 11.03.2021. године и по својој садржини и по начину прибављања представља законити доказ на којем је суд могао засновати побијану правноснажну пресуду. Наиме, наведени записник је резултат законито спроведене доказне радње претресање стана и других просторија, која је предузета у складу са одредбама члана 158. ЗКП и то од стране овлашћених службених лица МУП-а РС ДП ПУ за град Београд ПС Звездара који су дана 11.03.2021. године, без наредбе суда, ушли у стан и друге просторије на адреси у Београду ГО ..., улица ... број ..., из разлога непосредног хапшења Ненада Вељковића као учиниоца кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ, а што је назначено у записнику, а којом приликом су пронађени једна ПВЦ кеса прашкасте материје на столу у кухињи и у купатилу један црни несесер у коме се налазила прашкаста материја увучена у алу-фолују, при чему су наведени записник својеручно потписали Ненад Вељковић као држалац стана, те присутни пунолетни грађани АА и ББ као сведоци претреса и то без икаквих примедби на сам ток вршења претреса и поступање полиције, као и овлашћено службено лице и записничар. Имајући у виду да је одредбом члана 158. ЗКП, на коју се у поднетом захтеву позивају браниоци окривљеног, и то ставом 1. тачка 3) члана 158. ЗКП прописано да јавни тужилац или овлашћена службена лица полиције могу изузетно без наредбе суда ући у

стан и друге просторије и без присуства сведока предузети претресање стана и других просторија или лица која се ту затекну, ради непосредног хапшења учиниоца кривичног дела, дакле да непосредно хапшење учиниоца кривичног дела може бити основ за претресање стана и других просторија без наредбе суда, а што је овде управо случај, то су следствено томе у конкретном случају били испуњени законски услови прописани одредбом члана 158. став. 1. тачка 3) ЗКП за претресање наведеног стана и других просторија без наредбе суда. Поред тога, из списка предмета произилази да су овлашћена службена лица МУП-а РС ДП ПУ за град Београд ПС Звездара, сходно одредби члана 160. ЗКП, поднела извештај КУ.бр.3415/21 од 11.03.1021. године о извршеном претресању стана и других просторија без наредбе судији за претходни поступак Вишег суда у Београду, а који је својим актом Кпп.Пов.465/21 од 16.03.2021. године оценио да су у конкретном случају били испуњени законски услови за претресање стана и других просторија без наредбе суда.

Имајући у виду да се, и по оцени овога суда, наведени записник о претресању стана и других просторија МУП-а РС ДП ПС Звездара Одсек за сузбијање криминалитета од 11.03.2021. године сматра законитим доказом на којем се пресуда може заснивати, то су сходно томе, по налажењу Врховног суда, неосновани и наводи захтева бранилаца окривљеног у којима истичу да незаконите доказе представљају извештај о извршеном претресању стана и других просторија МУП-а РС ДП ПУ за град Београд ПС Звездара КУ.3415/21 од 11.03.2021. године, службена белешка судије за претходни поступак о испуњености услова за претресање без наредбе, потврда о привремено одузетим предметима МУП-а РС ДП ПУ за град Београд ПС Звездара КУ.3415/21 од 11.03.2021. године, извештај о форензичком прегледу лица места МУП-а РС ДП ПУ за град Београд ПС Врачар број КТ.105-58/2021 од 11.03.2021. године са фотодокументацијом, записник о физичко-хемијском вештачењу НЦКФ 03.2.11.6.1 број 234-6-1157/21 од 12.03.2021. године, службена белешка НЦКФ број 234-10-1639/2021 од 01.11.2021. године и налаз и мишљење ДНК-а Центра за генетику лабораторијске ознаке број 22.128 од 28.02.2022. године, јер су ови докази проистекли из, по ставу бранилаца, незаконито прибављеног записника о претресању стана и других просторија МУП-а РС ДП ПС Звездара Одсек за сузбијање криминалитета од 11.03.2021. године и представљају „плодове отровног дрвета“, па се не могу користити као докази у кривичном поступку и на њима се не може заснивати пресуда.

Врховни суд налази и да, супротно наводима бранилаца окривљеног, налаз и мишљење судског вештака др Светислава Мишковића од 29.03.2021. године, извештај МУП-а РС ДП ПУ за град Београд ПС Звездара од 04.09.2024. године, извештај из казнене евиденције за окривљеног од 29.08.2024. године и сви записници Вишег јавног тужилаштва у Београду и записници Вишег суда у Београду са главних претреса на којима је саслушан окривљени и испитани сведоци ВВ, ГГ, ДД и ББ, као и вештаци Ана Бањац и Светислав Мишковић, не могу представљати „плодове отровног дрвета“ у односу на наведени записник о претресању стана и других просторија, а из разлога јер у конкретном случају ови докази уопште не проистичу из наведеног записника о претресању стана и других просторија на који се у поднетом захтеву позивају браниоци окривљеног, нити је прибављање ових доказа на било који начин повезано са спровођењем доказне радње претресање стана и других просторија. Осим тога, из списка предмета и побијаних правноснажних пресуда произилази да исте нису ни

засноване на извештају о форензичком прегледу лица места МУП-а РС ДП ПУ за град Београд ПС Звездара КТ.103/483/21 од 30.09.2021. године и извештају о форензичком прегледу лица места НЦКФ број 100-222/21 од 29.10.2021. године, па се и у том делу оцењују као неосновани наводи бранилаца окривљеног којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости бранилаца окривљеног Ненада Вељковића - адвоката Весне Сталетовић и Душана Лазића, то је Врховни суд на основу члана 491. став 1. ЗКП наведени захтев бранилаца окривљеног одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

Председник већа-судија
Милена Рашић, с.р.

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић